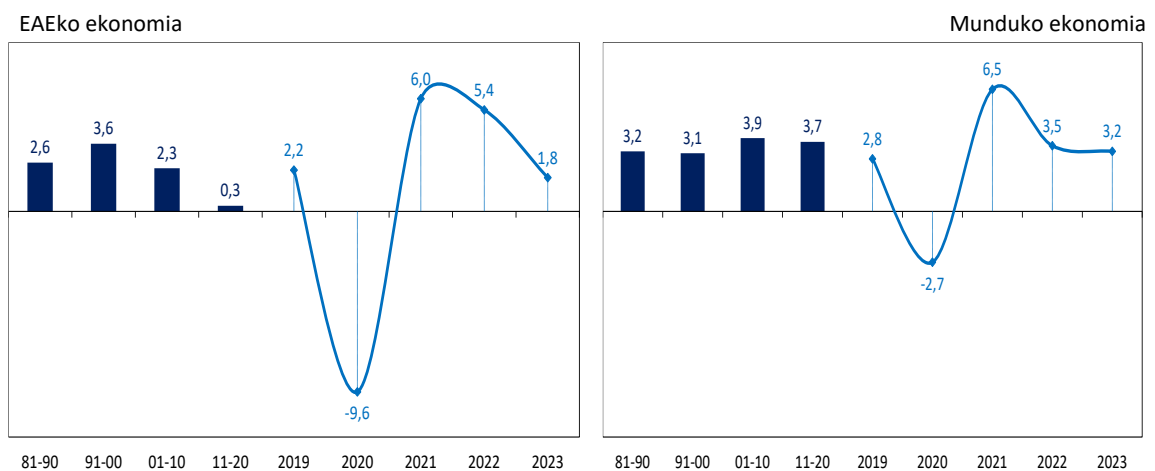

0. EKONOMIAREN EGOERA LABURBILDUTA

Munduko ekonomiak egoera zail bati aurre egin zion 2023an, non Ukrainako gerrak, inflazio altuak, interes tasen igoerak, Gazako Zerrendako gatazkak eta beste tentsio geopolitiko batzuek jardura ekonomikoaren bilakaera baldintzatu zuten. Hala eta guztiz ere, Nazioarteko Diru Funtsaren (NDF) arabera, munduko ekonomia %3,2 hazi zen erosteko ahalmenaren parekotasunean (EAP) egindako neurketan, eta %2,7, berriz, merkatuko truke tasa kontuan hartuta egindako kalkuluan. Hazkunde tasa horiek nahiko apalak dira mende honen hasieratik lortu ziren batez besteko balioekin alderatuz gero. Hala ere, NDFk berak aurreratu du datozen bost urteetan erritmoa %3,1 ingurukoa izango dela.

EAEko eta munduko ekonomien hazkundera. Urte arteko aldakuntza tasak
1. irudia

Iturria: Eustat eta NDF.

Beraz, joan den mendeko laurogeiko eta laurogeita hamarrekoko hamarkadetako urteko aldakuntza tasaren antzekoa da berriro oraingoa, Txinak eta Asiako beste herrialde batzuek ezagutzen duten boomaren aurretikoa, azken horiek pixkanaka hazkunde erritmoak moteltzen ari baitira. Hala eta guztiz ere, garapen bidean dauden herrialdeen taldeak munduko ekonomian duen pisua handitzen jarraitzen du, eta guztizkoaren %58,8 biltzen du jada EAPTan eginiko kalkuluan. Ekonomia neurtzeko modu honetan, Txina da, alde handiz, munduko lehen potentzia, AEB baino hiru puntu gehiago, baina azken hori lehen tokian dago zenbatespena finantza merkatuetako moneten kanbio tasaren arabera kalkulatzeko denean.

Herrialde taldeka, ekonomia aurreratuak %1,6 hazi ziren 2023an, aurreko urtean baino puntu bat gutxiago; izan ere, aurreko urteko emaitza pandemia kontrolatzeko martxan jarritako neurriak bertan behera utzi ostean jasotako bultzadak baldintzatu zuen. Hiruhilekotan, herrialde garatuak, oro har, portaera egonkorra erakutsi zuten eta aldakuntza tasak antzekoak izan ziren urtean zehar. Hala ere, egonkortasun hori Atlantikoaren bi ertzetan izandako bilakaera kontrajarriek esker lortu zen. Horrela, Europar Batasunak indarra galdu zuen urtea igaro ahala, eta AEBek, ordea, erritmoa bizkortu zuten hiruhilekoz hiruhileko, herrialde horretan atzeraldi arrisku handia aurreikusten zutenak agerian utziz. Inflazio handiaren eta horri aurre egiteko interes tasa altuen konbinazioa ziren ekonomiaren moteltze nabarmena aurreikusteko erabilitako arrazoiak. Hala ere, apaltze hori ez zen iritsi eta enpleguak indar handiz hazten jarraitu zuen urtean zehar.

Ekonomia eremuen pisua, hazkundera eta ekarpenak
1. taula

	Pisua	Hazkundera	Ekarpena		Pisua	Hazkundera	Ekarpena
Ekonomia aurreratuak	41,2	1,6	0,7	Garatu gabeak	58,8	4,3	2,5
AEB	15,6	2,5	0,4	Txina	18,7	5,2	1,0
Eurogunea	11,7	0,4	0,1	India	7,6	7,8	0,6
Japonia	3,7	1,9	0,1	Errusia	2,9	3,6	0,1
Erresuma Batua	2,2	0,1	0,0	Brasil	2,3	2,9	0,1
Kanada	1,4	1,1	0,0	Mexiko	1,8	3,2	0,1
Besteak	6,6	2,0	0,1	Besteak	25,5	2,9	0,7

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, NDFren datuetan oinarrituta.

2022an bizi izan zen inflazio altuak, pandemiak ezarritako murrizketak kendu ondoren munduko ekonomiak izan zuen errebote handiaren ondorioz eta Errusiak Ukraina inbaditu izanaren ondorioek larriagotuta, bide eman zion herrialde garatu nagusietan prezioen igoera moteltzeari, nahiz eta prezioen igoera horiek altuak izaten jarraitu. Hala, 2022an KPIak batez beste ezarritako %8,0aren ostean, 2023an batez besteko tasa %4,1era jaitsi zen. Eurogunearen kasuan, inflazioa %8,4tik %5,4ra moteldu da. Inflazioa kontrolatzeko lan horretan, moneta politikak berebiziko garrantzia du, batez ere banku zentral nagusiek hartu zituzten interes tasen igoerek. Tasa igoera horiek 2022ko azken hiruhilekoan hasi ziren eta 2023an jarraipena izan zuten. Une honetan, moneta politika prezioetara transmititzen ari dela argi eta garbi hautematen da, KPIaren aldakuntza tasa %2,5aren inguruan baitago eurogunean eta %3,0an AEBetako ekonomian, azken kasu horretan jarduera ekonomikoa eta enplegua kaltetu gabe.

BPG errealtaren bilakaera
2. taula

Urte arteko aldakuntza tasak

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Munduko ekonomia	3,6	2,8	-2,7	6,5	3,5	3,2
Herrialde garatuak	2,3	1,8	-3,9	5,7	2,6	1,6
AEB	3,0	2,5	-2,2	5,8	1,9	2,5
Japonia	0,6	-0,4	-4,1	2,6	1,0	1,9
Erresuma Batua	1,4	1,6	-10,4	8,7	4,3	0,1
Eurogunea	1,8	1,6	-6,1	5,9	3,4	0,4
- Alemania	1,0	1,1	-3,8	3,2	1,8	-0,3
- Frantzia	1,9	1,8	-7,5	6,3	2,5	0,9
- Italia	0,9	0,5	-9,0	8,3	4,0	0,9
- Espainia	2,3	2,0	-11,2	6,4	5,8	2,5
- Euskadi	3,1	2,2	-9,6	6,0	5,4	1,8
Garapen bidean daudenak	4,7	3,6	-1,8	7,0	4,1	4,3
Txina	6,8	6,0	2,2	8,4	3,0	5,2
India	6,5	3,9	-5,8	9,7	7,0	7,8
Errusia	2,8	2,2	-2,7	6,0	-1,2	3,6
Brasil	1,8	1,2	-3,3	4,8	3,0	2,9

Iturria: NDF eta Eustat.

Izan ere, ekonomia estatubatuarrak %2,5eko hazkundera eskuratu zuen 2023. urtean, aurreko urtekoa baino handiagoa, eta ustekabeko bizkortzea izan zuen urtean zehar, lehen hiruhilekoko %1,7tik laugarreneko %3,1era igaro baitzen hazkunde erritmoa. Azken tasa hori bi hamarrenetan baino ez da apaldu aurtengo hasieran. Kontsumo pribatuak indar handia erakutsi zuen, nahiz eta inflazio handia izan, lan merkatuaren indarrari esker, eta administrazio publikoek ekonomiaren hazkundera bultzatu zuten. Horri guztiari kanpo saldoa gehitu zitzaion, ekarpen positiboa egin baitzuen, esportazioen hazkundera eta inportazioen jaitsiera konbinatuz.

Eurogunea ekonomia estatubatuarraren kontrako irudia erakutsi zuen, eta goitik behera egin zuen 2023an zehar, urteko batez besteko hazkundera %0,4an kokatu arte, urtea %1,3rekin hasi eta geldialditik gertu (%0,1) amaitu ondoren. Familien kontsumoak bilakaera positiboa izan zuen enpleguaren une onari esker. Hala eta guztiz ere, kapitalaren eraketa gordinak behera egin zuen finantzaketaren garestitzeagatik, ziurgabetasunagatik eta kostu energetikoen igoeragatik, besteak beste. Energiaren garestitzeak Alemaniari eragin dio batez ere, BPGa hiru hamarren jaitsi baita 2022ko datuekin alderatuta. Energiari kontsumoaren ahultasuna eta esportazioen beherakada gehitu behar zaizkio, herrialdeko motor nagusietako bat baita, bere lehiakortasun mailari eusteko zailtasunak dituen.

Eurogunea osatzen duten beste herrialde nagusiek ere moteltzeko joera nabarmena erakutsi zuten 2022ko emaitza onekin alderatuta, baina eremu positiboan mantentzeko gai izan ziren. Hala Frantziak nola Italiak batez beste %0,9ko hazkundera eskuratu zuten 2023an, baina batez ere Espainia nabarmendu zen, %2,5eko hazkunderarekin. Gehikuntza tasa horren gakoak zerbitzuen sektorearen indarra, ez ostalaritzarena bakarrik, eta ekonomiak sortzen duen enpleguaren etengabeko hazkundera dira.

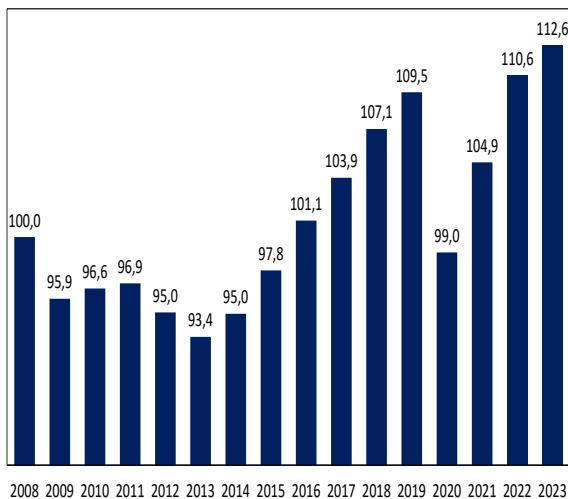
Garatzeko bidean dauden ekonomiei dagokienez, oro har, 2022ko emaitzak bi hamarrenetan hobetu zituzten eta %4,3 hazi ziren. Txinak zerikusi handia izan zuen lortutako tasa horretan, aurreko urtearekin alderatuta hobekuntza nabarmena izan baitzuen, %3,0tik %5,2ra igaro baitzen. Kontuan hartu behar da 2022an oraindik ere murrizketak ezarri zirela Txinako hiri handi batzuetan, baina 2023an ekonomia normaltasun osoz garatu ahal izan zela. Indiak ere bere BPGaren gorakada garrantzitsua lortu zuen, hazkunde tasa %7,8raino azkartu baitzuen. Errusiak ere emaitza ona lortu zuen (%3,6), nahiz eta mendebaldeko herrialdeek zigorrak ezarri zizkieten Ukrainaren inbasioagatik. Azkenik, Brasil aurreko urtean erakutsi zuen tonu hedakorrari eusteko gai izan zen, eta 2023an %2,9 hazi zen.

Horiek horrela, EAEko ekonomia %1,8 hazi zen 2023. urtean, hots, Europako batez bestekoa baino nabarmen gehiago, baina Espainiako ekonomiaren bizitasunera iritsi gabe, azken hau zerbitzuetara lerratuago baitago. Horri esker, EAEko ekonomia pandemia pairatu aurretik lortutako ekoizpen mailaren gainetik kokatu zen, argi eta garbi, maila hori aurreko urtean gainditutako baitzegoen, Eustatek argitaratutako datuen berrikuspenaren arabera.

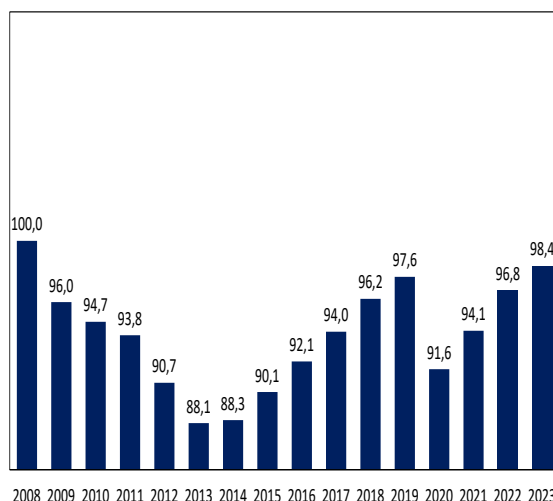
Enpleguari dagokionez, lanaldi osoko lanpostu baliokidetan zenbatetsita, 2023an izandako hazkundera %1,7koa izan zen, 16.000 enplegu baino gehixeago sortuz. Horri esker, 2019an, pandemia hasi baino lehen, behar izan zen lanpostu kopurua gainditu da. Hala eta guztiz ere, oraingo zifrak Atzeraldi Handia deitzen den finantza krisiaren aurreko urtean, hots, 2008an erregistratu zirenetatik urrun daude oraindik, hainbat hiruhilekotan milioi bat lanpostu baino gehiago lortu baitziren garai hartan. Hain zuzen ere, 16.000 lanpostu inguru falta dira orduan lortutako maila osorik berreskuratzeko. Aurten sortuko diren lanpostuak enplegu guztia maila horretan kokatzeko balio izatea aurreikusten da. Hala balitz, hamasei urte beharko ziren gertaera haiek EAEko lan merkatuan izan zuten eragin izugarria atzean uzteko.

BPG errealaren eta enpleguaren bilakaera EAEn
2. irudia

BPG 2008=100

Enplegua 2008=100

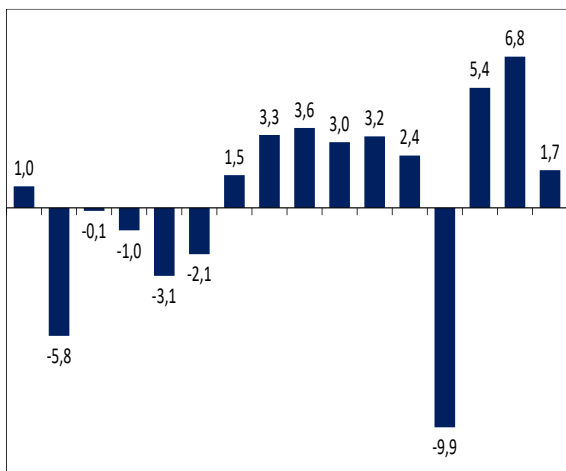

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, Eustaten datuak erabilia.

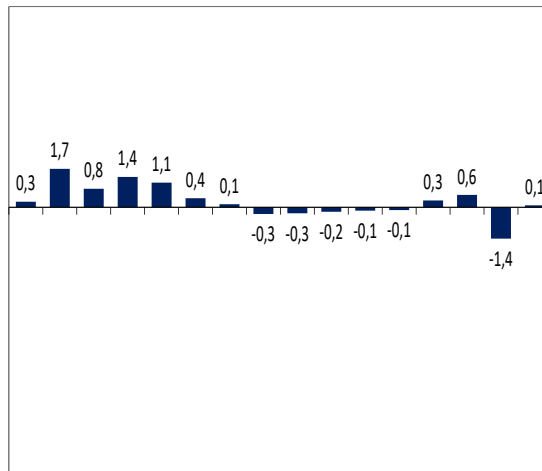
Eskarien jatorriaren araberako analisiak erakusten duenez, kanpoko saldoak bere portaera neutrala berreskuratu du, eta BPGaren hazkunderari hamarren bateko ekarpena baino ez dio egin, aurreko bi urteetako emaitza esanguratsuetatik urrun. Neutraltasun horrek ez du esan nahi kanpoko merkataritzak EAEko ekonomiarentzat garrantzirik ez duenik, baizik eta esportazioek egiten duten ekarpen positiboaren eta inportazioek egiten duten ekarpen negatiboaren artean oreka bat dagoela. Izan ere, 2023an esportazioek EAEko BPGaren hazkunderari egindako ekarpena zortzi hamarren ingurukoa izan zen, eta inportazioek, berriz, zazpi hamarren kendu zizkieten. Zifra horiek familien kontsumoak hazkunderari ekarri zizkion bederatzi hamarrenekin aldera daitezke.

EAEko BPGari eginiko ekarpenak
3. irudia

Barne eskaria

Kanpo eskaria

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, Eustaten datuak erabilia.

Beraz, 2023an EAEko ekonomiaren hazkunderaren zatirik handiena barne eskariaren sendotasunetik etorri zen, agregatu hori %1,7 hazi baitzen. Aldagai horrek 2022an izan zuen apaltze handiaren ondoren, iaz egonkortasun handiko profila erakutsi zuen, lau hiruhilekoak lehen hiruhilekoko %1,9 eta laugarreneko %1,4 artean kokatu baitziren. Aurreko urtearekiko intentsitatea galtzeak kanpora

egindako produktuen erosketa geldiarazteko balio izan zuen, eta kanpoko saldoak, adierazi den bezala, bere ohiko neutraltasuna berreskuratzeko.

EAEko taula makroekonomikoa
3. taula

Urte arteko aldakuntza tasak

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barneko azken kontsumoa	2,6	2,0	-8,9	5,2	6,0	1,5
Familien kontsumoko gastua	3,0	1,7	-12,1	5,8	7,7	1,5
Herri administrazioen kontsumoa	1,2	3,1	2,9	3,2	0,7	1,8
Kapital eraketa gordina	4,9	3,3	-12,1	5,9	8,7	2,1
Ekipamenduko ondasunak	4,5	3,0	-11,8	11,1	7,1	2,1
Gainontzeko inbertsioa	5,1	3,4	-12,3	2,8	9,6	2,0
Barne eskaria	3,2	2,3	-9,7	5,3	6,7	1,7
Esportazioak	2,7	-0,2	-15,9	10,7	17,1	1,2
Inportazioak	2,8	0,0	-15,8	9,4	18,7	1,0
BPG	3,1	2,2	-9,6	6,0	5,4	1,8
Lehen arloa	1,7	5,9	-16,9	15,1	-8,7	-3,0
Industria	2,0	1,4	-12,2	5,3	4,7	0,3
Eraikuntza	4,0	2,4	-14,4	1,0	6,7	2,1
Zerbitzuak	3,1	2,5	-7,9	6,6	5,9	2,4
Merkataritza, ostalaritza eta garraioa	4,3	2,2	-20,4	15,6	14,6	3,7
AA. PP., hezkuntza eta osasuna	1,8	3,2	1,1	2,3	0,9	2,3
Gainontzeko zerbitzuak	3,0	2,4	-4,3	4,1	3,2	1,6
Balio erantsi gordina oinarrizko preziotan	2,9	2,3	-9,4	6,1	5,5	1,8
Ekoiizkinen gaineko zerga garbiak	4,9	2,0	-11,9	5,2	4,6	1,6

Iturria: Eustat.

Barne eskariaren indarra bere bi osagai nagusietan nabari da, baina bereziki kapital eraketa gordinean, 2023an %2,1 hazi baitzen, ekonomia osoaren gainetik. Tasa hori aurreko bi urteetako

baino baxuagoa da, eta inbertitzeko baldintzek okerrera egin dutelako gertatu zen. Alde batetik, Ukrainako gerrak ziurgabetasun, polarizazio geografiko eta protekzionismo giroa sortu zuen eta horrek enpresen itxaropenetan eragina izan zuen. Beste aldetik, inflazio handia kontrolatzeko moneta politika gogortu egin zen eta horrek finantzazio kostuak garestitu zituen. Hala eta guztiz ere, inbertsioaren hazkundera positibotzat hartu behar da. Hazkundera antzekoa izan zen ekipamenduko ondasunetan egindako inbertsioan (%2,1) eta gainerako inbertsioan (%2,0), eraikuntzan egiten dena barne hartzen duen atalean, alegia.

Azken kontsumoan egindako gastua %1,5 hazi zen iaz, aurreko bi urteetako baino askoz ere tasa txikiagoa; izan ere, bi urte horietan pandemiak eragindako murrizketak kentzearen ondorengo bultzada handiak mesede egin zien gastu horiei. Familien kontsumoa %1,5 hazi zen, ekonomia osoa baino pixka bat gutxiago, eta, beraz, aurrezteko nolabaiteko gaitasuna lortu zen. Kontuan hartu behar da, kontsumoko prezioak moteltzen hasiak baziren ere, 2023an inflazioa nahiko altua izan zela, eta horrek eragina izan zuela familia askoren kontsumo erabakietan. Aitzitik, enpleguaren sorrera biziak eta soldaten igoerak errenta erabilgarria eta, horrekin batera, kontsumo pribatua handitzea ahalbidetu zuten. Bestalde, administrazio publikoen kontsumoa %1,8 hazi zen, EAEko ekonomia osoaren hazkunderarekin bat etorritik.

Sektoreka eginiko analisiak alde nabarmena erakusten du 2023ko hazkunderan, aurreko urtekoarekin alderatuta. Hala, 2022an hiru sektore nagusiak indartsu hazi ziren bitartean, iaz industriak ahultasuneko irudia eman zuen, eta hazkunderaren pisua eraikuntzan eta zerbitzuetan zentratu zen. Hain zuzen ere, industriaren balio erantsia %0,3 handitu zen urte osoan. Sektore horren zailtasunak Europako herrialde nagusietan ere hauteman ziren, eta energiaren garestitzeak bereziki Ukrainako gatazkaren ondoren, ziurgabetasunak, horniduren jatorrian izandako aldaketak eta finantzaketaren kostu handiak, interes tasa altuak zirela eta, eragin zituzten. Sektorea 2019an, pandemia hasi aurretik, lortutako mailatik hiru puntura dago oraindik.

Interes tasen igoerak eraikuntzan ere izan zuen eragina, hazkunderaren erritmoa moteldu eta %2,1eko aldakuntza izan baitzuen, ekonomia osoaren zertxobait gaineratik. Sektoreak ahulaldi bat pairatu zuen urtearen hasieran, baina bigarren hiruhilekoan suspertu egin zen; handik aurrera, balio erantsiaren moteltze argia erakutsi zuen. Kostuek gora egin zuten berriro urte horretan, baina 2022ko balio apartetara iritsi gabe. Lehengaien kasuan, 2023ko garestitzea %6,0tik gorakoa izan zen, eta eskulanak, berriz, joera leunagoa izan zuen (%2,1). Eskura dagoen informazioaren arabera, jarduera dinamikoagoa izan zen obra zibilean eraikitzeen atalean baino.

Zalantzarik gabe, zerbitzuen sektorea ari da EAEko ekonomiaren hazkundera bultzatzen, iaz %2,4 handitu baitzuen balio erantsia. Oro har, merkatuko zerbitzuek moteldu egin zuten aurreko urtean mantendu zuten hazkunde erritmo bikaina, eta sektore publikoari lotuago dauden zerbitzuek balio erantsia areagotu zuten. Hala, hezkuntza, osasuna, administrazio publikoa eta gizarte zerbitzuak barne hartzen dituen blokeak %2,3 igo zuen bere balio erantsia, aurreko urteko tasaren gainetik. Bestalde, merkataritza, ostalaritza eta garraioko taldeak %3,7ko igoera izan zuen, aurreko bi urteetako kopuruetatik oso urrun, baina oraindik ere oso tasa nabarmena eskuratuz. Azkenik, gainerako zerbitzuek intentsitatea galdu zuten eta aldakuntza tasa %1,6ra apaldu zen, 2022koaren erdira. Orotara, zerbitzuen balio erantsia pandemia hasi baino lehen zegoen mailan baino zazpi puntu gorago dago orain.

Etorkizunerako aurreikuspenak inflazioaren kontrol batetik pasatzen dira, baina hori ez da lortzen ari. Egia da bidearen zati handi bat egin dela, eta 2022ko erdialdean izan zen prezioen igoera handiak garestitze moderatuagoak ekarri dituela, baina Europako Banku Zentralaren helburutik urrun daude oraindik. Zehazki, Euskadiko BPGaren deflatoarea %4,0an kokatu zen 2023an, aurreko datuarekin alderatuta ia puntu bat beherago, nahiz eta urtearen bigarren erdian %3,0tik gorakoa izan. Beheranzko norabide horretan, antzeko bilakaera izan dute kontsumo prezioek ere; izan ere, 2022ko uztailan jaso zuten aldakuntza tasarik handiena (%10,5), eta %3,6ko batez bestekora jaitsi dira 2023ko batez bestekoan. Tasa horretatik jaitea oso zaila izaten ari da, 2024ko ekainean EAEko KPIaren tasa %3,5ekoa izateak agerian uzten duen bezala. Azpiko inflazioak, aldiz, moteltzeko joera nabarmena hauteman da, 2023aren hasieran maximoak jo zituen (%7,4) eta ekainean %3,0an kokatu baitzen.

KPIaren bilakaera, neurri handi batean, hegazkortasun handieneko produktuen gorabehera handien mende egoten da, batez ere energiaren prezioen mende. 2022ko igoeraren ondoren, Espainiako gobernuak zergak arintzeko hainbat neurri hartu zituen, garestitze horrek familietan izan zezakeen eragina mugatzeko. Horrez gain, nazioarteko merkatuetan petrolio eta gas naturala merketu egin ziren, eta, ondorioz, 2023ko hilabete batzuetan produktu energetikoen prezioa %20 baino gehiago jaitsi zen, indize orokorra kontrolatzen lagunduz. Hala eta guztiz ere, neurri horietako batzuk indarrean egoteari utzi diote eta energiaren prezioak gora egin du, KPIaren bilakaera ona geldiaraziz.

BPG errealaren (%1,8) eta enpleguaren (%1,7) hazkunderaren konbinazioak pertsona bakoitzeko lan faktorearen itxurazko produktibitate irabazi ia nulua uzten du 2023rako, aurreko bi urteetako irabazi handiekin kontrastean, eta 1995etik aldagai horren batez besteko baliotik (%1,0) urruntzen da. Kasu deigarriena industriarena da, tradizioz produktibitate irabazi handienak lortzen dituelako

eta iaz datu negatiboa (-%0,7) izan zuelako, enplegu gehiago sortu baitu (%1,0), bizitakoa bezalako geldialditik (%0,3) gertu dagoen une bati legokiokeena baino. Beste aldetik, eraikuntzak %1,3 hobetu zuen bere eraginkortasuna, eta zerbitzuek %0,4ko hobekuntza izan zuten, ohiko balioen azpitik.

EAEko ekonomiaren beste aldagai nagusi zenbait

4. taula

Urte arteko aldakuntza tasak

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Biztanleko BPG eurotan. EB-27=100	109,3	108,4	100,0	100,2	101,1	100,5
BPG per capita EAPn. EB-27=100	117,3	116,7	105,3	106,9	108,4	110,4
BPG erreala merkatu prezioetan	3,1	2,2	-9,6	6,0	5,4	1,8
Enplegua	2,3	1,5	-6,2	2,7	2,8	1,7
Lan faktorearen itxurazko produktibitatea	0,8	0,7	-3,6	3,2	2,6	0,1
BPG nominala merkatu prezioetan	4,3	3,4	-9,7	8,6	10,5	5,8
BPGaren deflatorea	1,2	1,2	-0,1	2,5	4,8	4,0
KPI (urteko batez bestekoak)	1,6	1,0	-0,1	3,1	8,0	3,6
Kostu guztiak langile bakoitzeko	2,5	1,8	-1,1	4,9	2,7	4,5
Langabezia tasa	10,5	9,8	10,6	10,0	8,6	7,8

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, Eustaten, Eurostaten eta INEren datuetan oinarrituta.

2023an, BPG nominala %5,8 hazi zen, aurreko bi urteetan baino nabarmen gutxiago. Neurritasun horren zati bat urteko prezioen igoerak eragindako moteltzeak eragin zuen. Izan ere, BPGaren deflatorea moteldu egin zen aurreko urteko %4,8tik aurtengo %4,0ra, eta bigarren seihilekoan %3,0ra hurbildu zen.

Azken urteetako inflazio handiak soldatapekoen erosteko ahalmena murriztea ekarri du, eta soldata igoera handiagoak eskatzen hasi dira. Hori horrela, 2023ko hitzarmen kolektiboek %4,2ko batez besteko igoera izan zuten, urte horretan KPIk eta BPGaren deflatoreak lortutako batez besteko

balioa hamarren batzuetan gaituz. Lan kostuen bilakaera antzekoa izan zen, eta %4,5eko igoera ezagutu zuen.

Lan merkatuak bizi izan zuen une onari esker, iazko batez besteko langabezia tasa %7,8koa izan zen, aurreko urtekoa baino zortzi hamarren txikiagoa. Sexuaren arabera aldeak neurri batean zuzendu dira eta, hurrenez hurren, tasak %8,0 izan ziren emakumeentzat eta %7,6 gizonentzat.

Azkenik, aipatu behar da urrats garrantzitsuak ematen ari direla gizonen eta emakumeen arteko soldata arrakala murrizteko, baina 2022an, datuak ditugun azken urtea hori baita, urteko 5.781 eurokoa izan zela. Soldatan dagoen alde horren arrazoi nagusia lanaldi partzalean lan egiten duten emakumeen ehuneko handia da, kasu askotan beste aukerarik ezean. Deigarria da egiaztatzea adin goiztiarretan soldata arrakala intentsitatez murriztu dela, baina adin talde nagusienetan ia ez dagoela arrakala horren murrizketarik. Amatasuna eta emakumeek senideen zaintza beren gain hartzea dira soldata arrakala murrizteko zailtasunak azaltzen dituzten arrazoi batzuk.